

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1981-1982

1er MARS 1982

Proposition de loi relative à l'institution d'un Conseil supérieur de la magistrature, à l'organisation du stage judiciaire ainsi qu'à la nomination des magistrats

(Déposée par M. Pouillet)

DEVELOPPEMENTS

Le 3 septembre 1973, le Procureur général Ganshof van der Meersch déclarait dans sa mercuriale prononcée au cours de la séance solennelle de rentrée de la Cour de cassation : « Les considérations politiques priment trop souvent la valeur des hommes. Les candidats sont rangés d'après leur appartenance politique; celle-ci constitue une prime à la nomination, au préjudice du magistrat dépourvu d'appuis politiques; il est devenu banal de le dire. Et ainsi, non seulement naissent dans le corps judiciaire l'amertume et le découragement, mais s'affirme le dangereux goût du magistrat en quête d'appuis à la longue et à la vulgaire recherche de la popularité. » (*J.T.* 1973, pp. 509 à 520).

Ces considérations du Procureur général près la Cour de cassation étaient tout récemment illustrées par un incident survenu à l'occasion de la procédure de nomination du président du tribunal de première instance de Bruxelles, incident dont le *Journal des Tribunaux* se faisait l'écho (*J.T.* 1980, p. 363). A ce jour, aucun effort visant à dépolitiser les nominations dans la magistrature n'a été entrepris. Certes, en 1974, à l'initiative du Ministre de la Justice, a été mis sur pied un groupe de travail chargé d'étudier la formation et le recrutement des magistrats. Ce groupe de travail a terminé ses travaux et déposé son rapport en 1976.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1981-1982

1 MAART 1982

Voorstel van wet betreffende de instelling van een Hoge Raad voor de magistratuur, de organisatie van de gerechtelijke stage en de benoeming van de magistraten

(Ingediend door de heer Pouillet)

TOELICHTING

Tijdens de plechtige zitting op 3 september 1973 gehouden naar aanleiding van de hervatting van de werkzaamheden van het Hof van Cassatie heeft Procureur-generaal Ganshof van der Meersch in zijn openingsrede verklaard : « Politieke overwegingen blijken te dikwijls sterker dan de waarde van de persoon. De kandidaten worden gerangschikt naar hun politieke kleur, die aanspraak geeft op de benoeming, zodat de magistraat zonder politieke steun het moet afleggen, gelijk tot in den treure is gezegd. En dit veroorzaakt niet alleen bitterheid en ontmoediging in het rechterlijk korps, maar wekt tevens een gevaarlijke neiging bij de magistraat om voor zijn ambitie en zijn vulgaire populariteitszucht gelijk welke hulp te zoeken. » (*R.W.* 1973, kol. 112 tot 155).

Deze overwegingen van de Procureur-generaal bij het Hof van Cassatie werden onlangs nog in het licht gesteld door een incident waarvan *Le Journal des Tribunaux* gewag heeft gemaakt en dat zich voordeed naar aanleiding van de procedure tot benoeming van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel (*J.T.* 1980, blz. 363). Tot op heden heeft men zich niet ingespannen om de benoemingen van de magistraten van hun politiek karakter te ontdoen. In 1974 werd weliswaar op initiatief van de Minister van Justitie een werkgroep ingesteld met opdracht een onderzoek in te stellen naar de opleiding en de recrutering van de magis-

Actuellement, aucune des mesures proposées par ce rapport n'a encore été mise en application.

Dès lors, il s'avérerait nécessaire d'entreprendre une action concrète visant à améliorer — et à dépolitiser — le recrutement des magistrats. Tel est l'objet de la présente proposition de loi qui est fondée sur les considérations suivantes :

— le stage judiciaire (loi du 8 avril 1971) a dans l'ensemble donné satisfaction; il est cependant limité à la formation des magistrats du parquet ou des auditorats du travail : il n'existe pas de stage judiciaire pour le magistrat du siège;

— le Ministre désigne en opportunité les stagiaires judiciaires : le système du stage judiciaire ne met donc pas fin en tant que tel à la politisation du recrutement;

— l'examen des systèmes de recrutement pratiqués dans les pays immédiatement voisins démontre que la Belgique est le seul pays où la nomination des magistrats est laissée à la discrétion du pouvoir exécutif : ainsi, en France, le recrutement se fait par l'intermédiaire d'une Ecole nationale de la magistrature dont l'accès est réservé aux lauréats d'un concours; aux Pays-Bas, les candidats agréés par un comité de sélection sont soumis à des stages très longs; en République fédérale, le recrutement se base sur des stages et des examens; au Grand-Duché de Luxembourg, sur un stage de trois ans et un examen; l'Italie connaît un système de concours suivi de stages et d'examens; la France et l'Italie disposent en outre d'un Conseil supérieur de la Magistrature qui décide ou donne un avis sur les nominations des magistrats;

— enfin, il y a lieu de tenir compte des dispositions constitutionnelles relatives au recrutement des magistrats et notamment de l'article 99 de la Constitution qui prévoit l'intervention d'assemblées politiques (conseils provinciaux et Sénat) et des corps judiciaires pour la nomination des vice-présidents et présidents des tribunaux ainsi que pour la nomination des conseillers des cours d'appel et de la Cour de cassation.

I. DEPOLITISATION DE LA MAGISTRATURE (art. 1er)

CHAPITRE Ier

Le Conseil supérieur de la Magistrature

La présente proposition vise à créer, à l'instar des institutions existant en France et en Italie, un Conseil supérieur de la magistrature. Outre sa compétence en matière de nomination, le Conseil supérieur dispose d'un pouvoir d'avis dans tous les domaines intéressant la justice, tant en ce qui concerne l'administration de la justice proprement dite (fonc-

traten. De werkzaamheden van deze werkgroep zijn beëindigd en het verslag werd in 1976 ingediend. Tot nog toe is geen enkele van de in het verslag voorgestelde maatregelen in toepassing gebracht.

Het is dan ook noodzakelijk gebleken iets concreets te ondernemen om een betere recrutering van de magistraten te bevorderen en om deze aanwervingen los te maken van politieke invloed. Dit voorstel van wet strekt daartoe en berust op de volgende overwegingen :

— de gerechtelijke stage (wet van 8 april 1971) heeft in haar geheel genomen voldoening geschonken; zij is echter beperkt tot de opleiding van de magistraten bij het parket en bij het arbeidsauditoraat : voor de zittende magistratuur is niet in een stage voorzien;

— de Minister wijst vrijelijk de gerechtelijke stagiairs aan : het stelsel van de gerechtelijke stage maakt als dusdanig geen einde aan de politisering van de werving;

— uit het onderzoek naar de wijze waarop de magistraten in onze nabuurlanden worden aangeworven is gebleken dat België het enige land is waar de benoeming van de magistraten is overgelaten aan de uitvoerende macht : in Frankrijk, bijvoorbeeld, geschiedt de werving door bemiddeling van de « Ecole nationale de la magistrature » waartoe alle geslaagden voor een vergelijkend examen toegang krijgen; in Nederland worden de door een selectiecommissie aanvaarde gegadigden aan langdurige proeftijden onderworpen; in de Bondsrepubliek Duitsland geschiedt de recrutering op grond van stages en examens; in het groothertogdom Luxemburg op grond van een stage van drie jaar en een examen; in Italië bestaat er een systeem van een vergelijkend examen met daaropvolgende stages en examens; bovendien beschikken Frankrijk en Italië over een Hoge Raad voor de Magistratuur, die beslissingen neemt of advies verstrekt in verband met de benoeming van magistraten;

— tenslotte dient rekening te worden gehouden met de grondwettelijke bepalingen betreffende de werving van de magistraten en inzonderheid met artikel 99 van de Grondwet, dat de rol van politieke lichamen (provinciale raden en Senaat) en van de rechterlijke korpsen bepaalt bij de benoeming van de ondervoorzitters en van de voorzitters van de rechtbanken alsmede bij de benoeming van de raadsheren in de hoven van beroep en in het Hof van Cassatie.

I. DEPOLITISERING VAN DE MAGISTRATUUR (art. 1)

HOOFDSTUK I

Hoge Raad voor de Magistratuur

Dit voorstel van wet strekt om, naar het Franse en Italiaanse voorbeeld, een Hoge Raad voor de Magistratuur in te stellen. Behalve zijn bevoegdheid inzake benoeming, beschikt de Hoge Raad over adviesbevoegdheid op alle gebieden die verband houden met de justitie, zowel wat betreft de eigenlijke rechtsbedeling (werking van de hoven en recht-

tionnement des cours et tribunaux), qu'en ce qui concerne l'administration pénitentiaire ou les activités législatives dans le domaine judiciaire, civil, commercial ou pénal.

Ce pouvoir d'avis sera exercé soit d'initiative, soit à la demande du ministre, soit même à la demande des présidents des Chambres, à la requête par exemple, des commissions de la justice.

Il va de soi que ce pouvoir d'avis conféré au Conseil supérieur n'exclut nullement la possibilité pour le ministre de recueillir conformément à la pratique existante les avis des procureurs généraux (art. 1er).

A des fins pratiques, le Conseil supérieur est composé de deux sections linguistiques (art. 2).

La composition des sections du Conseil supérieur de la Magistrature vise à assurer à ce Conseil le prestige nécessaire à l'accomplissement de sa mission (art. 3) : à côté de magistrats, il comptera parmi ses membres des représentants des ordres ou catégories professionnelles parmi lesquels peuvent se recruter les magistrats (avocats, notaires), ainsi que des membres du Sénat et de la Chambre des Représentants.

A l'exception des membres parlementaires, une procédure de présentation est prévue pour les divers membres, ceci en vue d'objectiver la composition du Conseil.

Le nombre de magistrats des cours et tribunaux est de trois : ceci permettra d'assurer une représentation territoriale de chaque ressort de cour d'appel pour lequel la section est compétente.

Il est à remarquer que des professeurs des facultés de droit ne figurent pas dans la composition du Conseil supérieur, d'une part en raison du fait qu'ils n'ont pas de relation spécifique avec le milieu professionnel de la magistrature, d'autre part parce qu'il sera fait appel à leur concours dans les jurys d'évaluation.

Les articles 4 et 5 régissent la durée des fonctions des membres du Conseil et leur prestation de serment.

L'article 6 interdit que des membres du Conseil supérieur ne bénéficient de nomination dans la magistrature pendant la durée de leur mandat ainsi que pendant les deux années qui suivent. Une exception est naturellement prévue en cas de vacance du siège du premier président de la Cour de cassation : la pratique veut en effet que le président de la Cour accède à cette fonction, ce qui serait dès lors impossible, le président de la Cour étant de droit membre du Conseil supérieur de la Magistrature.

Les articles 7 à 13 concernent l'organisation et les modalités de fonctionnement du Conseil supérieur : il est à noter que le secrétariat du Conseil ainsi que les crédits nécessaires à son fonctionnement seront pris en charge par le Ministre de la Justice. En outre, il a paru souhaitable d'associer le Conseil supérieur à l'organisation pratique de son fonctionnement (art. 12).

banken), als inzake het gevangeniswezen of de wetgeving op gerechtelijk, burgerlijk, handels- of strafrechtelijk gebied.

Deze adviesbevoegdheid zal worden uitgeoefend hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de minister, hetzij zelfs op verzoek van de voorzitters van de Kamers, bijvoorbeeld op aanvraag van de Commissies voor de Justitie.

Het spreekt vanzelf dat deze aan de Hoge Raad toegekende adviesbevoegdheid helemaal niet uitsluit dat de minister, overeenkomstig de huidige praktijk, de adviezen van de procureurs-generaal kan inwinnen (art. 1).

Om praktische redenen bestaat de Hoge Raad uit twee afdelingen (art. 2).

De samenstelling van de afdelingen van de Hoge Raad voor de Magistratuur heeft ten doel deze Raad het aanzien te verlenen dat nodig is voor de uitoefening van zijn taak (art. 3) : benevens magistraten, zullen van de Raad ook deel uitmaken vertegenwoordigers van de orden of beroeps-categorieën (advokaten, notarissen) waaruit magistraten kunnen worden aangeworven, alsmede leden van de Senaat en van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Behalve voor de parlementsleden, is voorzien in een procedure van voordracht voor de verschillende leden, ten einde de Raad objectief samen te stellen.

Het aantal magistraten van de hoven en rechtbanken is vastgesteld op 3, ten einde de territoriale vertegenwoordiging te waarborgen van elk rechtsgebied van het Hof van beroep waarvoor de afdeling bevoegd is.

Er valt aan te stippen dat hoogleraren van rechtsfaculteiten niet in aanmerking komen voor de Hoge Raad, enerzijds omdat zij geen specifieke betrekkingen hebben met het beroepsmilieu van de magistratuur, en anderzijds omdat op hun medewerking een beroep zal worden gedaan voor de beoordelingscommissies.

De artikelen 4 en 5 hebben betrekking op de ambtstermijn van de leden van de Raad en hun eedaflegging.

Bij artikel 6 worden de leden van de Hoge Raad uitgesloten van elke benoeming in de magistratuur tijdens de duur van hun mandaat alsmede gedurende de twee daaropvolgende jaren. Uiteraard wordt op deze regel een uitzondering gemaakt wanneer het ambt van eerste voorzitter bij het Hof van Cassatie openvalt : de praktijk wil dat de voorzitter van het Hof in dit ambt wordt benoemd, wat onmogelijk zou zijn, aangezien de voorzitter van het Hof van ambtswege lid is van de Hoge Raad voor de Magistratuur.

De artikelen 7 tot 13 regelen de organisatie en de werking van de Hoge Raad : er dient te worden opgemerkt dat het secretariaat van de Raad wordt waargenomen door een ambtenaar van het Ministerie van Justitie. Bovendien leek het wenselijk de Hoge Raad te betrekken bij de praktische organisatie van zijn werking (art. 12).

CHAPITRE II

Dispositions relatives au stage judiciaire

Article 14

Cette disposition prévoit que les stagiaires judiciaires seront désormais désignés dans l'ordre de leur classement au terme d'une procédure de concours.

Article 15

Une expérience pratique, notamment celle du barreau, est un élément indispensable à la formation des futurs magistrats. C'est pourquoi, préalablement à l'accès à la magistrature par voie de concours, une telle expérience se justifie. Il est dès lors proposé de reprendre la formulation de l'article 191 actuel du Code judiciaire. Une période effective de trois ans sera requise, en telle sorte que l'expérience devra réellement avoir été pratiquée, à l'exclusion par exemple des périodes passées sous les armes. A noter aussi que contrairement à l'article 191, le texte n'exige pas l'exercice de la profession de notaire mais uniquement l'exercice du stage notarial qui devrait s'avérer suffisant comme expérience préalable à l'accès au concours.

Article 16

Cette disposition prévoit expressément la possibilité d'effectuer le stage judiciaire auprès d'une juridiction et non plus uniquement dans un parquet ou un audiorat comme dans le système de la loi du 8 avril 1971. En vue de favoriser une plus grande ouverture de la magistrature aux réalités économiques, sociales et administratives, cette disposition permet également le principe des stages « extérieurs ». Une commission du stage surveillera le déroulement du stage et procédera aux évaluations des stagiaires.

Article 17

Il n'est plus fixé un nombre maximal de stagiaires par rapport au nombre de magistrats comme dans la loi du 8 avril 1971 : il appartiendra au ministre de fixer le nombre de stagiaires en fonction des besoins du recrutement. Ce nombre constituera l'enjeu du concours.

Article 18

Cet article reprend le principe de l'actuel article 4 de la loi du 8 avril 1971.

HOOFDSTUK II

Gerechtelijke stage

Artikel 14

In deze bepaling wordt gesteld dat de gerechtelijke stagiairs voortaan worden aangewezen naar de orde van hun rangschikking na de organisatie van een vergelijkend examen.

Artikel 15

Praktische ervaring, met name aan de balie, is een absoluut noodzakelijk onderdeel van de opleiding van de toekomstige magistraten. Daarom is het gerechtvaardigd een dergelijke ervaring te eisen alvorens een gegadigde bij wege van een vergelijkend examen tot de magistratuur toe te laten. Derhalve wordt voorgesteld de bewoordingen van artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek over te nemen. Er wordt een werkelijk tijdvak van drie jaar vereist, zodat de ervaring metterdaad moet zijn verkregen, met uitsluiting van bijvoorbeeld de tijd doorgebracht onder de wapens. Er zij ook op gewezen dat de tekst, in tegenstelling tot artikel 191, niet als voorwaarde stelt dat het ambt van notaris moet zijn uitgeoefend, maar alleen dat een notariële stage moet zijn volbracht, omdat dit als ervaring voor de toelating tot het vergelijkend examen, voldoende zou moeten zijn.

Artikel 16

Die bepaling voorziet uitdrukkelijk in de mogelijkheid om de gerechtelijke stage door te maken bij een gerecht en niet meer uitsluitend bij een parket of bij een auditoraat zoals onder de regeling van de wet van 8 april 1971. Ter bevordering van een grotere openheid van de magistratuur voor de economische, sociale en administratieve werkelijkheid voorziet deze bepaling ook in de mogelijkheid van stages buiten de rechterlijke macht. Een stagecommissie houdt toezicht op het verloop van de stage en kent aan de stagiairs een beoordeling toe.

Artikel 17

Er wordt geen maximum aantal stagiairs meer bepaald in verhouding tot het aantal magistraten zoals in de wet van 8 april 1971 : aan de minister komt het toe het aantal stagiairs vast te stellen naar gelang van de wervingsbehoeften. Dat aantal vormt de inzet van het vergelijkend examen.

Artikel 18

Dit artikel neemt het beginsel over van het huidige artikel 4 van de wet van 8 april 1971.

Toutefois, comme proposé dans le rapport du groupe de travail Krings sur le recrutement des magistrats, il vise en outre à permettre la nomination des stagiaires au siège en qualité de juge suppléant. Ceci leur permettra de rédiger des jugements et de participer au délibéré. En cas de cessation prématurée du stage, ou en cas de non-réussite de celui-ci, ils conserveront cette qualité jusqu'à leur éventuelle démission volontaire ou jusqu'à une éventuelle nomination directe à des fonctions de magistrat effectif, sur base des articles 24 et suivants.

Il va de soi qu'ils ne pourront en leur qualité de juge suppléant cumuler les rémunérations y afférentes et leur rémunération de stagiaire. C'est la raison de l'exclusion de l'application des articles 378 et 379.

Article 19

Cette disposition reprend le texte de l'article 5 de la loi du 8 avril 1971, sous la réserve qu'il a paru préférable de fixer le traitement du stagiaire judiciaire expressément par référence au traitement du secrétaire d'administration juriste dans les ministères, plutôt que de le fixer en chiffres et qu'il a paru préférable de ne pas limiter la rémunération du stagiaire au traitement de base des fonctionnaires de niveau I de l'administration, mais de leur accorder également les annales barémiques.

Les articles 20 à 22 reprennent les principes des articles 6 à 8 de la loi du 8 avril 1971; toutefois l'article 20 confie à la commission du stage la proposition de cessation du stage durant la période de formation commune. Lorsque le stagiaire est affecté auprès d'un parquet ou d'une juridiction, la proposition émanera du magistrat dirigeant le parquet ou présidant la juridiction mais le ministre ne statuera que sur avis de la commission du stage.

Sur base de l'article 20, des prolongations de stage, à l'instar du stage dans la fonction publique seront possibles.

En ce qui concerne tous les avis et propositions de la commission du stage, l'avis conforme du Conseil supérieur sera requis lorsque le Ministre souhaitera passer outre à l'avis ou à la proposition. Ceci a pour objet de garantir l'objectivité de la décision.

Article 23

Cette disposition — essentielle dans l'optique de la dépolitisation du recrutement des magistrats — institue le droit pour les stagiaires judiciaires d'être nommés magistrats dans l'ordre de leur classement.

Il appartient au Conseil supérieur de la Magistrature d'établir ce classement en tenant compte de la proposition de la commission du stage et des réclamations éventuelles des candidats. Dans l'optique d'un double stage — parquet et siège — et compte tenu de la spécificité de ces fonctions, le Conseil supérieur établira un classement distinct pour les nominations au siège et pour les nominations au parquet.

Zoals voorgesteld in het verslag van de werkgroep-Krings over de werving van de magistraten voorziet het bovendien ook in de mogelijkheid om de stagiairs bij de rechtbank tot plaatsvervangend rechter te benoemen. Op die wijze zullen zij vonnissen kunnen opstellen en deelnemen aan beraadslagingen. Indien de stage voortijdig wordt beëindigd of niet met goed gevolg wordt volbracht, blijven zij die hoedanigheid behouden tot hun eventueel vrijwillig ontslag of hun eventuele benoeming tot werkende magistraat, op grond van artikel 24 v.v.

Het spreekt vanzelf dat zij als plaatsvervangend rechter de daaraan verbonden bezoldiging niet mogen cumuleren met hun bezoldiging als stagiair. Dat is de reden waarom de artikelen 378 en 379 niet toepasselijk mogen zijn.

Artikel 19

Deze bepaling neemt de tekst over van artikel 5 van de wet van 8 april 1971 met dit voorbehoud dat het verkieslijk wordt geacht de wedde van de gerechtelijke stagiair vast te stellen met uitdrukkelijke verwijzing naar de wedde van bestuurssecretaris-jurist in de ministeries, veelmeer dan een cijfer op te geven en dat het beter leek de bezoldiging van de stagiair niet te beperken tot de basiswedde van de ambtenaren van niveau I in de administratie, maar ook de jaarlijkse baremaverhogingen te verlenen.

De artikelen 20 tot 22 nemen de beginselen over van de artikelen 6 tot 8 van de wet van 8 april 1971; volgens artikel 20 kan de stagecommissie echter tijdens de periode van gemeenschappelijke opleiding de beëindiging van de stage voorstellen. Wanneer de stagiair aan een parket of een gerecht verbonden is, gaat het voorstel uit van de magistraat die de leiding heeft van het parket of die het gerecht voorziet, maar de Minister beslist eerst na advies van de stagecommissie.

Op grond van artikel 20 kan de stage worden verlengd zoals in de overheidsdiensten het geval is.

Met betrekking tot de adviezen en voorstellen van de stagecommissie zij opgemerkt dat het eensluidend advies van de Hoge Raad vereist zal zijn als de Minister over het advies of het voorstel wil heenstappen. Dit heeft ten doel de objectiviteit van de beslissing te waarborgen.

Artikel 23

Deze bepaling — die van essentieel belang is voor de depolitisering bij de werving van magistraten — voert voor de gerechtelijke stagiairs het recht in om tot magistraat te worden benoemd naar de orde van hun rangschikking.

Het staat aan de Hoge Raad voor de Magistratuur die rangschikking op te maken en daarbij rekening te houden met het voorstel van de stagecommissie alsmede met de eventuele bezwaren van de kandidaten. Binnen het bestek van een dubbele stage — parket en gerecht —, en met inachtneming van de specificiteit van die functies, maakt de Hoge Raad een afzonderlijke rangschikking op voor benoeming bij de rechtbank en voor die bij het parket.

CHAPITRE III

Dispositions relatives à la nomination des magistrats

Article 24

Depuis la loi du 8 avril 1971, le stage judiciaire est devenu dans les faits la principale source de recrutement des substituts du procureur du Roi et de l'auditeur du travail.

Par contre, les juges sont surtout recrutés parmi les membres du barreau. Il y a là un risque de formation d'esprit de caste spécifique au parquet et au siège.

En outre, dès lors qu'un stage judiciaire est instauré tant pour le parquet que pour le siège et que ce stage est conçu comme donnant droit à la nomination en cas de réussite, il s'indique de fixer dans la loi une proportion des emplois judiciaires réservée aux lauréats de ce stage. Sous peine de rendre les articles 191 et 194 du Code judiciaire inapplicables, il s'indique par ailleurs de réserver des emplois judiciaires pour un recrutement au tour extérieur.

La France connaît dans une certaine mesure le principe du recrutement au tour extérieur. Aux Pays-Bas, l'idée dominante du recrutement est d'éviter la formation d'un esprit de caste : en conséquence, la moitié des emplois est réservée à des jeunes issus directement de l'université tandis que l'autre moitié est réservée à des juristes ayant déjà acquis une formation antérieure (barreau, affaires, administration). C'est cette idée de double recrutement que l'article 24 de la présente proposition institue. Le recrutement au tour extérieur n'est pas inconnu en Belgique : à titre d'exemple les conseillers d'Etat sont nommés pour moitié parmi les membres de l'auditorat et pour moitié parmi les candidats extérieurs à l'institution.

Les articles 25 à 27 fixent la procédure au cours de laquelle le Conseil supérieur de la Magistrature propose un classement des candidats. Compte tenu des dispositions constitutionnelles et notamment de l'article 99 de la Constitution qui a été généralement interprété comme ne permettant pas la limitation du pouvoir du Roi en la matière, le classement du Conseil supérieur ne sera pas contraignant.

Toutefois, afin d'encourager la nomination de candidats méritants, il est prévu que lorsque la nomination s'écarte du classement proposé, cette nomination devra être spécialement justifiée dans un rapport au Roi qui sera par ailleurs communiqué au Conseil supérieur. Les nominations « politiques » seront dès lors toujours possibles mais il appartiendra au Ministre de justifier le choix d'un candidat non proposé par le Conseil supérieur.

Ce système est mis en place pour :

- les substituts et les juges (art. 24);
- les premiers substituts, procureurs et auditeurs, les membres du ministère public près les cours d'appel, la Cour

HOOFDSTUK III

Benoeming van magistraten

Artikel 24

Sinds de inwerkingtreding van de wet van 8 april 1971 is de gerechtelijke stage in feite de voornaamste bron geworden waaruit substituuat-procureurs des Konings en -arbeidsauditeurs worden geworven.

De rechters daarentegen komen vooral van de balie. Hierdoor dreigt een eigen kastegeest tot stand te komen bij het parket en in de zetel.

Nu zowel voor het parket als voor de zetel een gerechtelijke stage wordt georganiseerd, die de betrokkene, als hij slaagt, recht geeft op benoeming, komt het erop aan bij de wet te bepalen in welke verhouding de gerechtelijke ambten voorbehouden worden voor hen die deze stage met vrucht hebben doorgemaakt. Op gevaar af dat de artikelen 191 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek onbruikbaar raken, moet voor die ambten echter ook van buiten af verder kunnen worden aangeworven.

Frankrijk huldigt in zekere mate het beginsel van een zodanige werving. In Nederland is de werving er in de eerste plaats op afgestemd het opduiken van een kastegeest tegen te gaan : voor de helft van de betrekkingen komen derhalve alleen jonge pas afgestudeerde academici in aanmerking, en voor de andere helft juristen met reeds enige ervaring (balie, zakenwereld, administratie). Die tweesoortige werving wordt door artikel 24 van dit wetsvoorstel geregeld. Zij is in België trouwens niet onbekend : zo wordt de helft van de staatsraden uit de leden van het auditoraat benoemd, en de andere helft uit de niet tot de instelling behorende kandidaten.

In de artikelen 25 tot 27 staat te lezen hoe de Hoge Raad voor de Magistratuur een rangschikking van de kandidaten voorstelt. Met inachtneming van de Grondwet, inzonderheid artikel 99, dat doorgaans zo wordt uitgelegd dat de bevoegdheid van de Koning ter zake niet mag worden beperkt, zal de door de Hoge Raad opgemaakte rangschikking niet bindend zijn.

Ten einde de benoeming van verdienstelijke kandidaten in de hand te werken, zal zij echter, wanneer zij van die rangschikking afwijkt, speciaal moeten worden verantwoord in een verslag aan de Koning, waarvan de Hoge Raad trouwens mededeling krijgt. « Politieke » benoemingen zullen dus mogelijk blijven, doch de Minister zal van de keuze van een door de Hoge Raad niet voorgestelde kandidaat rekenschap dienen te geven.

Het stelsel geldt voor :

- substituten en rechters (artikel 24);
- eerste substituuat-procureurs en -auditeurs, ambtenaren van het openbaar ministerie bij de hoven van beroep, het

militaire et la Cour de cassation, les juges de paix et les juges au tribunal de police (art. 26);

— les magistrats du travail. (art. 27).

Par contre, il n'a pas paru possible de viser dans la présente proposition les présidents et vice-présidents des tribunaux, ni les conseillers à la cour d'appel et les conseillers à la Cour de cassation. En effet, l'article 99 de la Constitution organise un système de présentation des candidats par des corps politiques et judiciaires qui exclut pratiquement toute possibilité d'intervention d'un Conseil supérieur de la Magistrature. Dans l'esprit d'une réforme du recrutement et des nominations, il appartiendra néanmoins aux autorités chargées de la présentation et au pouvoir exécutif de veiller à la nomination de candidats méritants en dehors de tout esprit partisan.

L'article 28 permet de fixer la méthode d'évaluation des candidats.

L'article 29 vise à permettre un contrôle parlementaire plus efficace sur les nominations.

II. DISPOSITIONS MODIFICATIVES DU CODE JUDICIAIRE

Article 2

L'article 191, alinéa 2, du Code judiciaire est modifié pour fixer des conditions particulières au recrutement des juges de la jeunesse, et notamment le fait d'avoir suivi une formation spécifique. En vue de respecter le nouveau prescrit de l'article 191, alinéa 2, il est indispensable de prévoir dans l'article 79 que dans chaque arrondissement judiciaire, devront être nommés juges au tribunal de première instance au moins autant de candidats ayant satisfait à cette formation spécifique, qu'il y a de chambres de la jeunesse prévues au règlement de ce tribunal.

Article 3

L'article 151 du Code judiciaire est adapté à la procédure de présentation par le Conseil supérieur de la Magistrature.

Article 4

Il s'agit de l'adaptation de l'article 153 à la procédure nouvelle.

Article 5

Les articles 187, 189 et 190 sont modifiés pour tenir compte en ce qui concerne les juges de paix et les juges au tribunal de police, les vice-présidents et présidents des tribunaux, des modifications apportées à l'article 191 du Code judiciaire en ce qui concerne les juges.

militair gerechtshof en het Hof van Cassatie, vrederechters en rechters in de politierechtbank (art. 26);

— magistraten van de arbeidsgerechten (art. 27).

In dit voorstel kon daarentegen geen rekening worden gehouden met de voorzitters en de ondervoorzitters van de rechtbanken, noch met de raadsheren in de hoven van beroep of in het Hof van Cassatie. Artikel 99 van de Grondwet voorziet immers in een voordracht van kandidaten door politieke en gerechtelijke lichamen, die het optreden van de Hoge Raad voor de Magistratuur in feite onmogelijk maakt. De hervorming van de wervings- en benoemingswijze indachtig, zal de voordragende overheid en de uitvoerende macht er nochtans, buiten iedere partijschap om, voor moeten waken dat de benoemingen voor verdienstelijke kandidaten worden bestemd.

Artikel 28 bepaalt hoe het gehalte van de gegadigden zal worden nagegaan.

Artikel 29 beoogt een doelmatiger parlementaire controle op de benoemingen.

II. WIJZIGING VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK

Artikel 2

Artikel 191, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd om bijzondere voorwaarden te stellen inzake werving van jeugdrechters, met name dat zij een bijzondere opleiding hebben gevolgd. Om het nieuwe artikel 191, tweede lid, na te leven moet in artikel 79 worden bepaald dat in elk gerechtelijk arrondissement in de rechtbank van eerste aanleg ten minste evenwel rechters moeten worden benoemd die deze bijzondere opleiding hebben gevolgd, als er volgens het reglement van die rechtbank jeugdkamers zijn.

Artikel 3

Artikel 151 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangepast aan de procedure van voordracht door de Hoge Raad voor de Magistratuur.

Artikel 4

Aanpassing van artikel 153 aan de nieuwe procedure.

Artikel 5

De artikelen 187, 189 en 190 worden gewijzigd om, met betrekking tot de vrederechters en de rechters in de politierechtbank, de ondervoorzitters en de voorzitters van de rechtbanken, rekening te houden met de wijzigingen aangebracht in artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek wat de rechters betreft.

Article 6

§ 1er. Ce paragraphe a pour objet d'une part de mettre l'article 191 du Code judiciaire en concordance avec les dispositions nouvelles (mention du stage judiciaire) et d'autre part de prévoir que désormais dix ans d'expérience seront exigés pour les candidats à la nomination directe. C'est l'exigence minimale compte tenu de la durée prévue pour le stage judiciaire et de l'expérience préalable requise en vue de ce stage.

§ 2. Ayant à la fois un rôle de décision, de conciliation et d'éducation, le juge de la jeunesse est peut-être le magistrat qui détient les pouvoirs les plus étendus dans la magistrature.

Il est dès lors indispensable qu'il ait, outre ses connaissances juridiques, des notions approfondies en sciences humaines et un réel sens social. Il paraît souhaitable de prévoir, dans le Code judiciaire, une disposition spécifique relative à l'accès aux fonctions de juge de la jeunesse.

Il est proposé de compléter l'article 191 du Code judiciaire en vue d'y prévoir les conditions particulières suivantes :

1° le fait d'avoir accompli un stage spécialisé en matière de protection de la jeunesse : conformément à l'article 16 du Titre Vbis nouveau du Code judiciaire, introduit par la présente proposition, un stage particulier pourrait être prévu auprès des tribunaux de la jeunesse;

2° une formation universitaire spécifique (par exemple des cours à option) qui devrait être établie en collaboration avec les professeurs des universités, l'Union des juges de la jeunesse et l'administration.

Article 7

L'article 192 est adapté à la possibilité pour les stagiaires judiciaires de devenir juge suppléant.

Article 8

L'article 193 est mis en concordance avec les articles 191 et 194 tels que modifiés.

Article 9

L'article 194 du Code judiciaire est adapté aux dispositions nouvelles (mention du stage judiciaire). En outre, compte tenu de la durée d'expérience de dix ans exigée pour les juges (art. 191), la durée d'expérience pour les substituts est portée à six ans.

Article 10

La durée d'expérience requise des conseillers à la cour d'appel et à la cour du travail, des membres des parquets

Artikel 6

§ 1. Deze paragraaf heeft ten doel enerzijds artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek in overeenstemming te brengen met de nieuwe bepalingen (vermelding van de gerechtelijke stage) en anderzijds te bepalen dat de kandidaten voor een rechtstreekse benoeming voortaan tien jaar ervaring moeten hebben. Dat is een minimumeis, rekening gehouden met de duur van de gerechtelijke stage en de vereiste voorafgaande ervaring.

§ 2. De jeugdrechter, die tegelijk moet beslissen, verzoenen en opvoeden, is wellicht de magistraat die de ruimste bevoegdheden in de magistratuur bezit.

Het is derhalve onontbeerlijk dat hij, naast zijn rechtskundige bekwaamheid, een grondige kennis van de menswetenschappen bezit en werkelijk sociaal aangelegd is. Het lijkt wenselijk in het Gerechtelijk Wetboek een specifieke bepaling op te nemen betreffende de toelating tot het ambt van jeugdrechter.

Er wordt dus voorgesteld artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek aan te vullen ten einde daarin de volgende bijzondere voorwaarden op te nemen :

1° een gespecialiseerde stage inzake jeugdbescherming : overeenkomstig Titel Vbis, nieuw, artikel 16, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd door dit voorstel, zou een bijzondere stage bij de jeugdrechtbanken kunnen worden opgelegd;

2° een specifieke universitaire opleiding (bv. optievakken) die zou moeten worden omschreven in overleg met de hoogleraren, het Verbond van jeugdrechters en de administratie.

Artikel 7

Artikel 192 wordt aangepast aan de mogelijkheid dat gerechtelijke stagiairs plaatsvervangend rechter worden.

Artikel 8

Artikel 193 wordt in overeenstemming gebracht met de gewijzigde artikelen 191 en 194.

Artikel 9

Artikel 194 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangepast aan de nieuwe bepalingen (vermelding van de gerechtelijke stage). Rekening gehouden met de ervaring van tien jaar vereist voor de rechters (art. 191), wordt bovendien zes jaar ervaring voor de substituten geëist.

Artikel 10

De ervaringstijd vereist voor de raadsheren bij het Hof van beroep en bij het Arbeidshof evenals voor de leden van

généraux et des auditorats généraux et adaptée aux modifications intervenues aux articles 191 et 194.

III. DISPOSITION ABROGATOIRE (art. 11)

Compte tenu de l'insertion dans le Code judiciaire des dispositions nouvelles relatives au stage judiciaire, la loi du 8 avril 1971 doit être abrogée.

E. POULLET.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Les dispositions des articles 1er à 29 qui suivent sont insérées dans le Code judiciaire, deuxième partie, livre 1er, sous un titre *Vbis*, intitulé : « Du Conseil supérieur de la Magistrature, du stage judiciaire et de la nomination des magistrats ».

CHAPITRE Ier

Le Conseil supérieur de la Magistrature

Article 1er

Il y a un Conseil supérieur de la magistrature, chargé :

1° d'intervenir aux conditions fixées par le présent Code dans la procédure de désignation des stagiaires judiciaires et dans la procédure de nomination des magistrats;

2° de donner, soit d'initiative, soit à la demande du Ministre de la Justice ou des présidents des Chambres législatives, un avis sur toute matière intéressant l'administration de la justice.

Le siège du Conseil est établi à Bruxelles.

Article 2

§ 1er. Le Conseil supérieur de la Magistrature se compose d'une section française et d'une section néerlandaise.

§ 2. La section française connaît des désignations et nominations :

1° des candidats à une fonction judiciaire dans le ressort des cours d'appel de Liège et de Mons ainsi que dans l'arrondissement de Nivelles;

2° des candidats à une fonction judiciaire dans l'arrondissement de Bruxelles ainsi qu'à la Cour de cassation, dont le diplôme justifie que les examens du doctorat ou de la licence en droit ont été subis en langue française.

de parketten-generaal en van de auditoraten-generaal, wordt aangepast aan de gewijzigde artikelen 191 en 194.

III. OPHEFFINGSBEPALING (art. 11)

Als gevolg van de invoeging in het Gerechtelijk Wetboek van de nieuwe bepalingen betreffende de gerechtelijke stage, moet de wet van 8 april 1971 worden opgeheven.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

In het Gerechtelijk Wetboek, tweede deel, boek I, worden de navolgende artikelen 1 tot 29 ingevoegd onder een titel *Vbis*, met als opschrift : « Hoge Raad voor de Magistratuur, gerechtelijke stage en benoeming van de magistraten ».

HOOFDSTUK I

Hoge Raad voor de Magistratuur

Artikel 1

Er is een Hoge Raad voor de Magistratuur, die ermede belast is om :

1° mede te werken aan de procedure van aanwijzing van de gerechtelijke stagiairs en aan de procedure van benoeming van de magistraten;

2° hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de Minister van Justitie of van de voorzitters van de Wetgevende Kamers, van advies te dienen omtrent elke aangelegenheid die verband houdt met de rechtsbedeling.

De zetel van de Raad is gevestigd te Brussel.

Artikel 2

§ 1. De Hoge Raad voor de Magistratuur bestaat uit een Nederlandstalige en een Franstalige afdeling.

§ 2. De Franstalige afdeling neemt kennis van de aanwijzing en benoeming :

1° van de kandidaten voor een gerechtelijk ambt in het rechtsgebied van de hoven van beroep te Luik en te Bergen alsmede in het arrondissement Nijvel;

2° van de kandidaten voor een gerechtelijk ambt in het arrondissement Brussel alsmede bij het Hof van Cassatie, wanneer uit hun diploma blijkt dat zij de examens van doctor of van licentiaat in de rechten in het Frans hebben afgelegd.

§ 3. La section néerlandaise connaît des désignations et nominations :

1° des candidats à une fonction judiciaire dans le ressort des cours d'appel d'Anvers et de Gand ainsi que dans l'arrondissement de Louvain;

2° des candidats à une fonction judiciaire dans l'arrondissement de Bruxelles ainsi qu'à la Cour de cassation, dont le diplôme justifie que les examens du doctorat ou de la licence en droit ont été subis en langue néerlandaise.

Article 3

Chaque section du Conseil supérieur comprend douze membres nommés par arrêté royal et choisis comme suit :

- le premier président ou le président de la Cour de cassation;
- un magistrat du parquet de la Cour de cassation sur présentation du procureur général près cette Cour;
- trois magistrats des cours et tribunaux, représentant chaque ressort de cour d'appel, sur présentation de cette cour;
- Deux représentants de l'Ordre national des avocats, sur présentation de cet Ordre;
- un représentant de la Fédération royale des notaires, sur présentation de cette Fédération;
- Deux sénateurs ainsi que deux membres de la Chambre des Représentants, choisis parmi les membres des commissions de la Justice.

Article 4

Les membres du Conseil supérieur sont désignés pour une durée de trois ans. Leur mandat est renouvelable.

Lorsqu'une vacance se produit par décès ou démission avant le terme normal du mandat, il est procédé dans les trois mois au remplacement du membre décédé ou démissionnaire. Le membre ainsi nommé achève le mandat de son prédécesseur. Les membres du Conseil supérieur dont le mandat n'est pas renouvelé restent en fonction jusqu'à l'installation de leur successeur.

Article 5

Les membres du Conseil supérieur prêtent entre les mains du Roi le serment prescrit par le décret du 20 juillet 1831. La prestation de serment doit avoir lieu dans le mois de la notification de la nomination, à défaut de quoi cette nomination est considérée comme non avenue.

§ 3. De Nederlandstalige afdeling neemt kennis van de aanwijzing en benoeming :

1° van de kandidaten voor een gerechtelijk ambt in het rechtsgebied van de hoven van beroep te Antwerpen en te Gent alsmede in het arrondissement Leuven;

2° van de kandidaten voor een gerechtelijk ambt in het arrondissement Brussel alsmede bij het Hof van Cassatie, wanneer uit hun diploma blijkt dat zij de examens van doctor of van licentiaat in de rechten in het Nederlands hebben afgelegd.

Artikel 3

Iedere afdeling van de Hoge Raad bestaat uit twaalf leden, benoemd bij koninklijk besluit en gekozen als volgt :

- de eerste voorzitter of de voorzitter van het Hof van Cassatie;
- een magistraat bij het parket van het Hof van Cassatie, op voordracht van de procureur-generaal bij dit Hof;
- drie magistraten van de hoven en rechtbanken, die elk rechtsgebied van een hof van beroep vertegenwoordigen, op voordracht van dit hof;
- twee vertegenwoordigers van de Nationale Orde van Advocaten, op voordracht van deze Orde;
- een vertegenwoordiger van de Koninklijke Federatie van Notarissen, op voordracht van deze Federatie;
- Twee senatoren en twee leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, gekozen onder de leden van de Commissies voor de Justitie.

Artikel 4

De leden van de Hoge Raad worden aangewezen voor een termijn van drie jaar. Hun mandaat kan worden vernieuwd.

Wanneer ingevolge overlijden of ontslag van een lid een plaats openvalt vóór het verstrijken van deze termijn, wordt binnen drie maanden voorzien in de vervanging van dit lid. Het nieuwbenoemde lid voltooit het mandaat van zijn voorganger. De leden van de Hoge Raad van wie het mandaat niet is vernieuwd, blijven in functie zolang hun opvolger niet is geïnstalleerd.

Artikel 5

De leden van de Hoge Raad leggen in handen van de Koning de bij de wet van 20 juli 1831 voorgeschreven eed af. De eedaflegging moet binnen een maand na de kennisgeving van de benoeming geschieden, bij gebreke waarvan deze benoeming als niet bestaande wordt beschouwd.

Article 6

A l'exception du président de la Cour de cassation en cas de vacance du siège de premier président de cette Cour, les membres du Conseil supérieur ne peuvent faire l'objet d'aucune nomination dans la magistrature pendant la durée de leur mandat ainsi que pendant une période de deux ans qui suit la fin de leur mandat.

Article 7

Les sections du Conseil supérieur sont selon le rôle linguistique présidées par le premier président et le président de la Cour de cassation.

En cas d'absence ou d'empêchement du président, les sections sont présidées par le magistrat le plus élevé en grade, ou à grade équivalent par le magistrat le plus ancien dans ce grade.

Le premier président de la Cour de cassation est de droit président du Conseil supérieur. Il représente le Conseil supérieur vis-à-vis des autorités publiques et des tiers.

Article 8

Les sections du Conseil supérieur se réunissent sur convocation de leur président.

Le président fixe l'ordre du jour et dirige les travaux.

Les sections ne délibèrent valablement que si neuf membres au moins sont présents.

Les avis émis doivent avoir été approuvés à la majorité des membres présents.

En cas de parité des voix, la voix du président est prépondérante.

Article 9

Pour l'exercice de sa compétence visée à l'article 1er, 2°, le Conseil supérieur siège en séance plénière. Il est présidé par le premier président de la Cour de cassation, et en cas d'absence ou d'empêchement de celui-ci, par le président de cette Cour.

Le Conseil se réunit sur convocation de son président qui en fixe l'ordre du jour et dirige les travaux.

Toutefois, il se réunit également si un tiers de ses membres en a fait la demande écrite au président.

Le Conseil ne délibère valablement que si la moitié au moins des membres de chacune des deux sections est présente.

Les avis émis doivent avoir été approuvés à la majorité des membres présents. En cas de parité des voix, la voix du président est prépondérante.

Artikel 6

Met uitzondering van de voorzitter van het Hof van Cassatie, wanneer het ambt van eerste voorzitter van dit Hof openstaat, komen de leden van de Hoge Raad voor geen enkele benoeming bij de magistratuur in aanmerking tijdens hun mandaat alsmede gedurende een periode van twee jaar na het einde van dat mandaat.

Artikel 7

Het voorzitterschap van de afdelingen van de Hoge Raad wordt, naargelang van de taalrol, bekleed door de eerste voorzitter of door de voorzitter van het Hof van Cassatie.

Bij ontstentenis of verhindering van de voorzitter worden de afdelingen voorgezeten door de magistraat met de hoogste graad of, bij gelijkwaardige graad, door de in die graad oudstbenoemde magistraat.

De eerste voorzitter van het Hof van Cassatie is van ambtswege voorzitter van de Hoge Raad. Hij vertegenwoordigt de Hoge Raad ten opzichte van de overheid en van derden.

Artikel 8

De afdelingen van de Hoge Raad komen bijeen na oproeping door hun voorzitter.

De voorzitter stelt de agenda vast en leidt de werkzaamheden.

De afdelingen kunnen slechts op geldige wijze beraadslagen en beslissen wanneer ten minste negen leden aanwezig zijn.

Advies kan alleen worden uitgebracht met goedkeuring van de meerderheid van de aanwezige leden.

Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter beslissend.

Artikel 9

Voor de uitoefening van zijn bevoegdheid genoemd in artikel 1, 2°, houdt de Hoge Raad zitting in voltallige vergadering. Zij wordt voorgezeten door de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie en, bij diens afwezigheid of verhindering, door de voorzitter van dit hof.

De Raad komt bijeen na oproeping door zijn voorzitter, die de agenda vaststelt en de werkzaamheden leidt.

Hij komt evenwel ook bijeen indien een derde van zijn leden de voorzitter daarom schriftelijk verzoekt.

De Raad kan slechts op geldige wijze beraadslagen en beslissen wanneer ten minste de helft van de leden van elk van beide afdelingen aanwezig is.

Advies kan alleen worden uitgebracht met goedkeuring van de meerderheid van de aanwezige leden. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter beslissend.

Article 10

Les membres du Conseil supérieur ainsi que toute personne qui assiste aux délibérations sont tenus au secret professionnel.

Article 11

Le secrétariat de chaque section du Conseil supérieur est assuré par un fonctionnaire du Ministère de la Justice désigné par le Ministre de la Justice et titulaire du grade de directeur ou revêtu en surnombre de ce grade pour la durée de ses fonctions.

Article 12

Les autres modalités de fonctionnement du Conseil supérieur et de l'organisation de son secrétariat sont fixées par le Roi sur proposition du Conseil supérieur.

Article 13

Les crédits nécessaires au fonctionnement du Conseil supérieur sont inscrits au budget du Ministère de la Justice.

CHAPITRE II

Dispositions relatives au stage judiciaire

Article 14

§ 1er. Les stagiaires judiciaires sont désignés par le Ministre de la Justice dans l'ordre de leur classement sur une liste d'accès au stage établie chaque année par le Conseil supérieur de la Magistrature.

§ 2. Les candidatures aux fonctions de stagiaire judiciaire sont envoyées par lettre recommandée au président du Conseil supérieur qui en accuse réception. Le Conseil supérieur décide de l'inscription sur la liste d'accès au stage au terme d'une procédure de concours. Le cas échéant, une sélection sur titres peut au préalable être opérée.

§ 3. Le Roi fixe la procédure, l'organisation et les matières du concours.

Article 15

Pour pouvoir être admis au concours de recrutement, le candidat doit être docteur ou licencié en droit et avoir de manière effective pendant trois ans au moins, suivi le barreau, effectué le stage requis pour l'accès à la profession de notaire, exercé des fonctions au Conseil d'Etat, enseigné le droit dans une université ou exercé des fonctions juridiques dans un service de l'Etat ou dans l'un des organismes prévus

Artikel 10

De leden van de Hoge Raad alsmede ieder die de beraadslagingen bijwoont, zijn beroepshalve tot geheimhouding verplicht.

Artikel 11

Het secretariaat van elke afdeling van de Hoge Raad wordt waargenomen door een door de Minister van Justitie aangewezen ambtenaar van zijn departement met de graad van directeur of in overtal met deze graad bekleed voor de duur van zijn functie.

Artikel 12

De andere regels voor de werking van de Hoge Raad en voor de organisatie van zijn secretariaat worden door de Koning vastgesteld, op voorstel van de Hoge Raad.

Artikel 13

De nodige kredieten voor de werking van de Hoge Raad worden uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Justitie.

HOOFDSTUK II

Gerechtelijke stage

Artikel 14

§ 1. De gerechtelijke stagiairs worden door de Minister van Justitie aangewezen naar de orde van hun rangschikking op een lijst voor toelating tot de stage, die ieder jaar door de Hoge Raad voor de Magistratuur wordt opgemaakt.

§ 2. De kandidaturen voor de functie van gerechtelijk stagiair worden bij een ter post aangetekende brief ingediend bij de voorzitter van de Hoge Raad die er de ontvangst van bericht. De Hoge Raad beslist over de inschrijving op de lijst voor toelating tot de stage na afloop van een vergelijkend examen. In voorkomend geval kan vooraf een selectie op grond van stukken worden verricht.

§ 3. De Koning stelt de procedure, de organisatie en de vakken van het vergelijkend examen vast.

Artikel 15

Om tot het vergelijkend examen te kunnen worden toegelaten moet de kandidaat doctor of licentiaat in de rechten zijn en werkelijk gedurende ten minste drie jaar werkzaam geweest zijn aan de balie, de stage vereist voor de toelating tot het notarisambt hebben doorgemaakt, een ambt hebben uitgeoefend bij de Raad van State, de rechtswetenschap hebben onderwezen aan een universiteit of een juridisch ambt

par la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public.

Article 16

Le stage a une durée de trois ans. Il comporte sous l'autorité d'une commission du stage une ou plusieurs périodes de de formation commune et des périodes d'affectation soit dans un parquet de première instance, dans un audiorat du travail, dans un audiorat militaire, soit auprès d'un tribunal de première instance, un tribunal de commerce, un tribunal du travail, un conseil de guerre.

Le stage peut également comporter une ou plusieurs périodes d'affectation dans des institutions internationales, des départements ministériels et des organismes d'intérêt public, ainsi que dans des entreprises et institutions privées.

Le Roi organise le stage sur avis du Conseil supérieur et fixe la composition et le fonctionnement de la commission du stage ainsi que les méthodes d'évaluation des stagiaires.

Article 17

Chaque année, avant le 31 juillet, le Ministre de la Justice fixe le nombre de stagiaires, compte tenu d'une évaluation des besoins de recrutement dont la méthode est fixée par le Roi.

Article 18

Le stagiaire n'est pas revêtu de la qualité de magistrat.

Le stagiaire au parquet du procureur du Roi, au parquet de l'auditeur du travail et au parquet de l'auditeur militaire est revêtu de la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire respectivement du procureur du Roi, de l'auditeur du travail ou de l'auditeur militaire, mais ne peut en exercer les fonctions que sur commissionnement par le procureur général ou par l'auditeur général.

Après deux ans de stage, il peut être commissionné par le procureur général ou par l'auditeur général pour exercer en tout ou en partie les fonctions du ministère public.

Ces commissionnements sont portés à la connaissance du tribunal.

Les stagiaires auprès d'un tribunal ou d'un conseil de guerre peuvent après deux ans de stage, être nommés juges suppléants.

Les dispositions des articles 378 et 379 ne leur sont pas applicables, sauf en cas de cessation du stage.

Article 19

Le stagiaire bénéficie d'un traitement annuel payable mensuellement à terme échu. Ce traitement est équivalent au

hebben vervuld bij een rijksdienst of bij een van de instellingen bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende het toezicht op sommige instellingen van openbaar nut.

Artikel 16

De stage duurt drie jaar. Onder het gezag van een stagecommissie bestaat zij uit een of meer periodes van gemeenschappelijke opleiding en periodes van aanwijzing bij een parket van eerste aanleg, een arbeidsauditoraat, een krijgsgauditoraat dan wel bij een rechtbank van eerste aanleg, een rechtbank van koophandel, een arbeidsrechtbank of een krijgsraad.

Bij de stage kunnen mede in aanmerking worden genomen een of meer periodes van werkzaamheid bij internationale instellingen, ministeriële departementen, instellingen van openbaar nut en privaatrechtelijke ondernemingen of instellingen.

De Koning regelt de stage na advies van de Hoge Raad en stelt de samenstelling en de werking van de stagecommissie vast, alsmede de methode van beoordeling van de stagiairs.

Artikel 17

Ieder jaar, voor 31 juli, stelt de Minister van Justitie het aantal stagiairs vast met inachtneming van een wervingsbehoeftebepaling, waarvan de methode door de Koning wordt bepaald.

Artikel 18

De stagiair bezit niet de hoedanigheid van magistraat.

De stagiair bij het parket van de procureur des Konings, bij het parket van de arbeidsauditeur of bij het parket van de krijgsgauditeur heeft de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier respectievelijk van de procureur des Konings, van de arbeidsauditeur en van de krijgsgauditeur, maar mag in deze hoedanigheid niet optreden dan na aanstelling door de procureur-generaal of door de auditeur-generaal.

Na twee jaar stage kan hij door de procureur-generaal of door de auditeur-generaal worden aangesteld om het ambt van het openbaar ministerie geheel of ten dele uit te oefenen.

Deze aanstellingen worden ter kennis van de rechtbank gebracht.

De stagiairs bij een rechtbank of een krijgsraad kunnen na twee jaar stage worden benoemd tot plaatsvervangend rechter.

De bepalingen van de artikelen 378 en 379 vinden op hen geen toepassing, behalve bij beëindiging van de stage.

Artikel 19

De stagiair ontvangt een jaarwedde, maandelijks betaalbaar na vervallen termijn. Die wedde is gelijk aan de basis-

traitement de base du grade de recrutement des docteurs ou licenciés en droit de l'ordre administratif.

Il bénéficie des augmentations barémiques annuelles applicables à ce traitement.

Il bénéficie des allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement attribuées aux fonctionnaires de l'ordre administratif. Ce traitement est lié à l'indice des prix à la consommation, conformément à la loi du 2 août 1971 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation des traitements, salaires, pensions, allocations et subventions à charge du trésor public, de certaines prestations sociales, des limites de rémunération à prendre en considération pour le calcul de certaines cotisations de sécurité sociale des travailleurs ainsi que des obligations imposées en matière sociale aux travailleurs indépendants. Il est rattaché à l'indice 114,20.

Toute la législation concernant la sécurité sociale des travailleurs, sauf celle relative aux vacances annuelles, est applicable au stagiaire.

Article 20

Durant la période de formation commune, la commission du stage peut proposer au Ministre de la Justice la cessation du stage. Au cours des autres périodes, le procureur du Roi, l'auditeur du travail, l'auditeur militaire ou le président de la juridiction auprès de laquelle le stagiaire est affecté peut proposer la cessation du stage. Il transmet un avis écrit motivé au procureur général ou à l'auditeur général, qui le soumet à la commission du stage. Le ministre statue sur avis de la commission du stage.

La commission du stage peut aussi, soit d'initiative, soit sur proposition du procureur général ou de l'auditeur général, proposer au Ministre une prolongation du stage, à concurrence d'un délai d'un an, renouvelable une fois.

Le Ministre ne peut s'écarter des propositions ou des avis de la commission du stage que sur avis conforme du Conseil supérieur de la Magistrature.

Article 21

Pour des motifs légitimes, le ministre peut, à la demande de l'intéressé, suspendre le stage ou y mettre fin.

Article 22

Les fonctions de stagiaire sont incompatibles avec toute autre fonction rémunérée, mandat public ou profession. Toutefois, le Ministre de la Justice peut, après avis du procureur général ou de l'auditeur général, autoriser le stagiaire à exercer les fonctions visées à l'article 294, alinéa 1er.

wedde verbonden aan de wervingsgraad van de doctors of licentiaten in de rechten in overheidsdienst.

Hij ontvangt de jaarlijkse baremaverhogingen die toepasselijk zijn op deze wedde.

Hij is gerechtigd op de bijslagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen die aan het personeel in overheidsdienst worden toegekend. Die wedde volgt het indexcijfer van de consumptieprijzen overeenkomstig de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden te worden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer worden gekoppeld. Zij wordt gekoppeld aan het indexcijfer 114,20.

Alle voorzieningen betreffende de sociale zekerheid van de werknemers, met uitzondering van die betreffende de jaarlijkse vakantie, zijn op de stagiair toepasselijk.

Artikel 20

Tijdens de periode van gemeenschappelijke opleiding kan de stagecommissie aan de Minister van Justitie de beëindiging van de stage voorstellen. Gedurende de andere periodes kan de procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de krijgsauditeur of de voorzitter van het gerecht waaraan de stagiair is verbonden, de beëindiging van de stage voorstellen. Hij zendt een gemotiveerd schriftelijk advies aan de procureur-generaal of de auditeur-generaal, die het aan de stagecommissie voorlegt. De Minister beslist na advies van de stagecommissie.

De stagecommissie kan eveneens, hetzij op eigen initiatief, hetzij op voorstel van de procureur-generaal of van de auditeur-generaal, een stageverlenging van een jaar, eenmaal vernieuwbaar, aan de Minister voorstellen.

De Minister kan slechts afwijken van de voorstellen of adviezen van de stagecommissie op-eensluitend advies van de Hoge Raad voor de Magistratuur.

Artikel 21

De Minister kan om gegronde redenen, op verzoek van de betrokkene, de stage schorsen of beëindigen.

Artikel 22

Het ambt van stagiair is onverenigbaar met iedere andere bezoldigde betrekking, openbaar mandaat of beroep. De Minister van Justitie kan evenwel, na advies van de procureur-generaal of van de auditeur-generaal, aan de stagiair toestemming verlenen tot het uitoefenen van ambten als bedoeld in artikel 294, eerste lid.

Article 23

A la fin du stage, la commission du stage propose au Conseil supérieur un classement des candidats aptes à une nomination en qualité de magistrat du siège et en qualité de magistrat du parquet.

Le classement de la commission du stage est communiqué aux candidats.

Le Conseil supérieur de la Magistrature arrête le classement définitif après avoir entendu les stagiaires qui en font la demande et le transmet au Ministre de la Justice.

Les stagiaires inscrits sur la liste d'aptitude sont nommés magistrats dans l'ordre de leur classement.

CHAPITRE III

Dispositions relatives à la nomination des magistrats

Article 24

Les emplois vacants de juge au tribunal de première instance, au tribunal de commerce et au tribunal du travail, ainsi que les emplois vacants de substitut du procureur du Roi, de l'auditeur du travail et de l'auditeur militaire sont attribués pour moitié aux stagiaires judiciaires classés conformément aux dispositions du chapitre II et pour moitié aux candidats nommés directement conformément aux articles 191 et 194 du présent Code ainsi qu'à l'article 77 de la loi du 15 juin 1899 comprenant le titre II du Code de procédure pénale militaire.

Article 25

Les candidats à la nomination directe adressent leur candidature par lettre recommandée au président du Conseil supérieur de la Magistrature qui en accuse réception.

Le Conseil supérieur propose pour chaque emploi vacant un classement des candidats, motivé selon leur aptitude à l'exercice des fonctions pour lesquelles ils se sont portés candidats.

Ce classement est communiqué aux candidats et au Ministre de la Justice.

Lorsque la nomination proposée au Roi par le Ministre s'écarte du classement du Conseil supérieur, l'arrêté de nomination du candidat est précédé d'un rapport au Roi indiquant les motifs pour lesquels il n'a pas été tenu compte de ce classement. Le rapport au Roi est communiqué au Conseil supérieur.

Artikel 23

Op het einde van de stage stelt de stagecommissie aan de Hoge Raad een rangschikking voor van de kandidaten die geschikt zijn voor benoeming tot magistraat in de rechtbank en tot magistraat bij het parket.

De rangschikking van de stagecommissie wordt aan de kandidaten medegedeeld.

De Hoge Raad voor de Magistratuur stelt de definitieve rangschikking vast na de stagiairs die daarom verzoeken, te hebben gehoord en doet ze aan de Minister van Justitie toekomen.

De stagiairs ingeschreven op de lijst van geschikten worden naar de orde van hun rangschikking tot magistraat benoemd.

HOOFDSTUK III

Benoeming van magistraten

Artikel 24

De vacante betrekkingen van rechter in de rechtbank van eerste aanleg, de rechtbank van koophandel en de arbeidsrechtbank, alsmede de vacante betrekkingen van substituut-procureur des Konings, arbeidsauditeur en krijgsauditeur worden voor de helft toegekend aan de overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk II gerangschikte gerechtelijke stagiairs, en voor de helft aan de kandidaten die rechtstreeks worden benoemd overeenkomstig de artikelen 191 en 194 van dit Wetboek en 77 van de wet van 15 juni 1899 houdende titel II van het Wetboek van strafrechtspiegeling voor het leger.

Artikel 25

De kandidaten voor een rechtstreekse benoeming richten hun aanvraag bij een ter post aangetekende brief aan de voorzitter van de Hoge Raad voor de Magistratuur, die er de ontvangst van bericht.

De Hoge Raad bepaalt voor iedere vacante betrekking de rangschikking die hij voor de kandidaten voorstelt, en die hij met redenen omkleedt op grond van hun geschiktheid om de functie waarvoor zij zich aanmelden, uit te oefenen.

Die rangschikking wordt aan de kandidaten en aan de Minister van Justitie meegedeeld.

Wanneer de door de Minister aan de Koning voorgedragen benoeming afwijkt van de door de Hoge Raad vastgestelde rangschikking, worden, in een aan het benoemingsbesluit van de kandidaat voorafgaand verslag aan de Koning, de redenen van die afwijking uiteengezet. Dat verslag wordt aan de Hoge Raad meegedeeld.

Article 26

Le Conseil supérieur de la Magistrature propose selon leur aptitude à l'exercice des fonctions pour lesquelles ils se sont portés candidats, un classement motivé des candidats aux fonctions de premier substitut du procureur du Roi et de l'auditeur militaire, des candidats aux fonctions de procureur du Roi et d'auditeur militaire, des candidats aux fonctions du ministère public près les cours d'appel et la Cour militaire, des candidats aux fonctions de juge de paix et de juge au tribunal de police ainsi que des candidats aux fonctions d'avocat général près la Cour de cassation.

Les dispositions de l'article 25 sont applicables.

Article 27

En ce qui concerne les candidats aux fonctions de juge au tribunal du travail, de vice-président et de président à ce tribunal, aux fonctions du siège à la cour du travail ainsi qu'aux fonctions de l'auditorat près les juridictions du travail, il est procédé comme indiqué à l'article 25.

Toutefois, les attributions et compétences du Ministre de la Justice sont exercées conjointement par le Ministre de la Justice et le Ministre ayant le travail dans ses attributions.

Article 28

Le Roi fixe sur avis conforme du Conseil supérieur les procédures et méthodes d'évaluation des candidats visés aux articles 25 à 27.

Article 29

Chaque année, avant les vacances judiciaires, le Conseil supérieur adresse aux Chambres législatives un rapport sur ses activités. Ce rapport mentionne particulièrement les cas où il n'a pas été tenu compte des classements proposés par le Conseil supérieur ainsi que les motifs qui ont conduit le Ministre de la Justice à s'en écarter.

ART. 2

Dans l'article 79, du Code judiciaire, après l'alinéa 4, est inséré un nouvel alinéa libellé comme suit :

« Chaque tribunal de première instance devra comprendre au moins autant de détenteurs de l'attestation visée à l'article 191, alinéa 2, qu'il y a de places de juge de la jeunesse au sein de ce tribunal. »

ART. 3

Dans l'article 151, alinéa 3, du Code judiciaire, la première phrase est remplacée par la disposition suivante :

« Les premiers substituts sont désignés par le Roi pour un terme de trois ans dans l'ordre de leur classement sur une

Artikel 26

De Hoge Raad voor de Magistratuur bepaalt voor de kandidaten voor een functie van eerste substituut-procureur des Konings of substituut-krijgsauditeur, voor een functie van procureur des Konings of krijgsauditeur, voor een functie van ambtenaar van het openbaar ministerie bij de hoven van beroep of het militaire gerechtshof, voor een functie van vrederechter of rechter in een politierechtbank of voor een functie van advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie, de rangschikking die hij voorstelt, en die hij met redenen omkleedt op grond van hun geschiktheid om de functie waarvoor zij zich aanmelden, uit te oefenen.

De bepalingen van artikel 25 zijn mede van toepassing.

Artikel 27

Voor de kandidaten voor een functie van rechter in een arbeidsrechtbank of van voorzitter of ondervoorzitter van die rechtbank, voor een functie in de zetel van een arbeidshof of voor een functie van ambtenaar van het openbaar ministerie bij een arbeidsgerecht, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 25.

De taken en bevoegdheden van de Minister van Justitie worden echter tegelijk uitgeoefend door deze laatste en de minister onder wie de arbeid ressorteert.

Artikel 28

De Koning bepaalt op eensluidend advies van de Hoge Raad, de procedure en de methode tot beoordeling van de in de artikelen 25 tot 27 bedoelde kandidaten.

Artikel 29

Ieder jaar, vóór de gerechtelijke vakantië, doet de Hoge Raad aan de Wetgevende Kamers een verslag over zijn activiteit toekomen. Dit verslag vermeldt in het bijzonder de gevallen waarin en de redenen waarom de Minister van Justitie van de door de Hoge Raad voorgestelde rangschikking is afgeweken.

ART. 2

In artikel 79 van het Gerechtelijk Wetboek wordt, na het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende :

« Iedere rechtbank van eerste aanleg moet ten minste evenveel houders van het diploma, genoemd in artikel 191, tweede lid, omvatten, als er plaatsen van jeugdrechter in die rechtbank zijn. »

ART. 3

In artikel 151, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt de eerste volzin vervangen als volgt :

« De eerste substituten worden door de Koning aangewezen voor een termijn van drie jaar naar de orde van hun

liste de substituts présentés par le Conseil supérieur de la Magistrature sur avis du procureur général. »

ART. 4

Dans l'article 153, alinéa 3, du Code judiciaire, la première phrase est remplacée par la disposition suivante :

« Les premiers substituts sont désignés par le Roi pour un terme de trois ans dans l'ordre de leur classement sur une liste de substituts présentés par le Conseil supérieur de la Magistrature sur avis du procureur général. »

ART. 5

Dans les articles 187, 189, 190 du Code judiciaire, le mot « cinq » est remplacé par le mot « dix ».

ART. 6

§ 1er. Dans l'article 191 du Code judiciaire, l'alinéa premier est remplacé par la disposition suivante :

« Pour pouvoir être nommé juge au tribunal de première instance, au tribunal du travail ou au tribunal de commerce, le candidat doit être docteur en droit, avoir en Belgique soit accompli le stage judiciaire et être inscrit sur la liste d'aptitude, soit pendant au moins dix ans suivi le barreau, exercé des fonctions judiciaires ou la profession de notaire ou exercé des fonctions au Conseil d'Etat ou enseigné le droit dans une université ou exercé des fonctions juridiques dans un service de l'Etat ou dans l'un des organismes prévus par la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public. »

§ 2. Dans le même article 191, un alinéa nouveau libellé comme suit est introduit après l'alinéa 1er :

« Pour pouvoir être désigné aux fonctions de juge de la jeunesse, le candidat doit en outre avoir accompli un stage au sein d'un tribunal de la jeunesse et pouvoir attester d'une formation universitaire spécifique, selon les modalités fixées par le Roi. »

ART. 7

L'article 192 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Pour pouvoir être nommé juge suppléant à l'un des tribunaux indiqués à l'article 191, le candidat doit soit être stagiaire judiciaire auprès d'un de ces tribunaux ou auprès d'un conseil de guerre et compter deux ans accomplis de stage, soit satisfaire aux conditions prévues pour les juges effectifs à ces tribunaux. »

rangschikking op een lijst van substituten voorgedragen door de Hoge Raad voor de Magistratuur op advies van de procureur-generaal. »

ART. 4

In artikel 153, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt de eerste volzin vervangen als volgt :

« De eerste substituten worden door de Koning aangewezen voor een termijn van drie jaar naar de orde van hun rangschikking op een lijst van substituten voorgedragen door de Hoge Raad voor de Magistratuur op advies van de procureur-generaal. »

ART. 5

In de artikelen 187, 189, 190 van het Gerechtelijk Wetboek wordt het woord « vijf » vervangen door het woord « tien ».

ART. 6

§ 1. In artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek, wordt het eerste lid vervangen als volgt :

« Om te kunnen worden benoemd tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel, moet de kandidaat doctor in de rechten zijn, in België hetzij de gerechtelijke stage hebben doorgeemaakt en ingeschreven zijn op de geschiktheidslijst, hetzij gedurende ten minste tien jaar werkzaam geweest zijn aan de balie, een gerechtelijk ambt of het notarisambt hebben vervuld of een ambt hebben uitgeoefend bij de Raad van State of de rechtswetenschap hebben onderwezen aan een universiteit of een juridisch ambt hebben vervuld bij een rijksdienst of bij een van de instellingen bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende het toezicht op sommige instellingen van openbaar nut. »

§ 2. In hetzelfde artikel 191 wordt na het eerste lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende :

« Om te kunnen worden aangewezen tot jeugdrechter moet de kandidaat bovendien een stage hebben doorgeemaakt in een jeugdrechtbank en kunnen doen blijken van een specifieke universitaire opleiding, volgens de nadere regels gesteld door de Koning. »

ART. 7

Artikel 192 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Om te kunnen worden benoemd tot plaatsvervangend rechter in een van de rechtbanken vermeld in artikel 191, moet de kandidaat hetzij gerechtelijk stagiair zijn bij een van die rechtbanken of bij de kriegsraad en twee volle jaren stage tellen, hetzij voldoen aan de voorwaarden vastgesteld voor de werkende rechters in die rechtbanken. »

ART. 8

Dans l'article 193 du Code judiciaire, le mot « cinq » est remplacé par le mot « dix ».

ART. 9

Dans l'article 194 du Code judiciaire, l'alinéa premier est remplacé par la disposition suivante :

« Pour pouvoir être nommé substitut du procureur du Roi ou substitut de l'auditeur du travail, le candidat doit être docteur en droit, avoir en Belgique soit accompli le stage judiciaire et être inscrit sur la liste d'aptitude, soit pendant au moins six ans, suivi le barreau, exercé des fonctions judiciaires ou la profession de notaire ou exercé des fonctions au Conseil d'Etat ou enseigné le droit dans une université, ou exercé des fonctions juridiques dans un service de l'Etat ou dans l'un des organismes prévus par la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public. »

ART. 10

Dans les articles 207, 208 et 209 du Code judiciaire, le chiffre « cinq » est remplacé par le chiffre « dix ».

III. DISPOSITION ABROGATOIRE

ART. 11

La loi du 8 avril 1971 organisant un stage judiciaire, telle que modifiée par les lois du 22 juillet 1975 et du 8 décembre 1977 est abrogée.

E. POULLET.

ART. 8

In artikel 193 van het Gerechtelijk Wetboek wordt het woord « vijf » vervangen door het woord « tien ».

ART. 9

In artikel 194 van het Gerechtelijk Wetboek wordt het eerst lid vervangen als volgt :

« Om tot substituut-procureur des Konings of substituut-arbeidsauditeur te kunnen worden benoemd, moet de kandidaat doctor in de rechten zijn, in België hetzij de gerechtelijke stage hebben doorgemaakt en ingeschreven zijn op de geschiktheidslijst, hetzij gedurende ten minste zes jaar werkzaam geweest zijn aan de balie, een gerechtelijk ambt of het notarisambt hebben vervuld of een ambt hebben uitgeoefend bij de Raad van State of de rechtswetenschap hebben onderwezen aan een universiteit of een juridisch ambt hebben vervuld bij een rijksdienst of bij een van de instellingen bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende het toezicht op sommige instellingen van openbaar nut. »

ART. 10

In de artikelen 207, 208 en 209 van het Gerechtelijk Wetboek, wordt het woord « vijf » vervangen door het woord « tien ».

III. OPHEFFINGSBEPALING

ART. 11

De wet van 8 april 1971 tot organisatie van een gerechtelijke stage, zoals gewijzigd bij de wetten van 22 juli 1975 en 8 december 1977, wordt opgeheven.